

डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली

आजपर्यंत विद्यापीठांनी संयुक्त कृषि संशोधन व
विकास समितीद्वारे संशोधन शिफारशी केलेले पिकनिहाय तंत्रज्ञान

पीक व वाण	: चिकू
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २००७
यंत्रे व अवजारे	: आंबा, काजू, चिकू, जायफळ इ. च्या छाटलेल्या फांद्या तसेच कापलेले गवत बारीक करण्याकरीता केकेव्ही ट्रॅक्टरचलित श्रेडरची शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २००८
किड व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: चिकूवरील बी पोखरणा-या अळीच्या नियंत्रणासाठी प्रोफेनोफॉस ४० टक्के १ मिली/लिटर पाणी किंवा लॅमडासायहॅलोथ्रिन १ मिली/लिटर पाणी किंवा डेल्टामेथ्रिन २.८ टक्के १ मिली प्रति लिटर पाणी या किटकनाशकांच्या फवारण्या कराव्यात. पहिली फवारणी पावसाळा संपताच करावी व त्यानंतर एक महिन्याच्या अंतराने तीन फवारण्या कराव्यात. वरील पैकी किटकनाशकाच्या दोन वेळा फवारणी करू नये.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २००९
किड व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: चिकूवरील कळी पोखरणा-या अळीच्या नियंत्रणासाठी इमामेक्टीन बेनोएट ५ एस. जी. ०.४५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून पिकावर ५० टक्के फुले आल्यानंतर फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे. गरज भासल्यास दुसरी फवारणी एक महिन्यांच्या अंतराने करावी.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१०
रोग व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: चिकू पिकावर फायटोथोरा बुरशीमुळे उद्भवणाऱ्या फळगळ या रोगाच्या नियंत्रणासाठी मेटॅलॅक्झील ८ टक्के आणि मॅन्कोझेब ६४ टक्के हे क्रियाशील घटक असणाऱ्या मिश्र बुरशीनाशकाच्या ०.२ टक्के तीव्रतेच्या द्रावणाची ३ वेळा फवारणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे. पहिली फवारणी पावसाळा सुरु होताच (जून महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात) व पुढील दोन फवारण्या एक महिन्याच्या अंतराने द्याव्यात. फवारणीच्या वेळी बुरशीनाशकाच्या द्रावणात ०.२ टक्के चिकट द्रव (स्टीकर) वापरावा.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१३
किड व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: चिकू बागेमध्ये चिकू कळी पोखरणाऱ्या किडीच्या पतंगाच्या सर्वेक्षणासाठी निळ्या रंगाच्या प्रकाश सापळ्याची शिफारस करण्यात येते.
इतर	: विस्तार शिक्षण : ठाणे जिल्ह्यातील चिकू पिकविणाऱ्या क्षेत्रामध्ये, विस्तार यंत्रणेमार्फत चिकू पीक संरक्षण मोहिम राबविण्याबरोबर चिकू बागेचे पुनरुज्जीवन तंत्रज्ञानाची समूह प्रात्यक्षिके आयोजित करावीत अशी शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१४
किड व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: चिकूवरील बी पोखरणा-या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी प्रोफेनोफॉस ५० टक्के प्रवाही १५ मिली किंवा इंडोक्झाकार्ब १४.५ टक्के प्रवाही ५ मिली किंवा नोव्हॅल्युरॉन १० टक्के प्रवाही ५ मिली किंवा डेल्टामेथ्रिन २.८ टक्के प्रवाही १० मिली प्रति १० लिटर पाण्यातून पहिली फवारणी

	ऑक्टोबरमध्ये तर त्यानंतरच्या दोन फवारण्या एका महिन्याच्या अंतराने देण्याची शिफारस करण्यात येत आहे. फवारणीसाठी कीटकनाशके आलटून पालटून वापरावीत. फवारणी करण्यापूर्वी फळे काढून घ्यावीत.
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: कोकण विभागासाठी जुन्या व घनदाट चिकूच्या बागेमधून अधिक उत्पन्न मिळण्याकरीता ऑक्टोबरमध्ये मधल्या मुख्य फांदीची छाटणी (Centre Opening) आणि विरळणी करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशींचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१५
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	: सामाजिक शास्त्रे : चिकू प्रक्रियेमध्ये चिकू भुकटी आणि चिकू चिप्स यांचे उत्पन्न खर्च गुणोत्तर अनुक्रमे ४.८२ आणि ४.२० एवढे मिळाले. याद्वारे गुंतविलेल्या रुपयापासून जास्तीत जास्त परतावा आणि अतिरीक्त उत्पन्न व रोजगार मिळतो. म्हणून चिकू प्रक्रियेतून मुल्यवृद्धीद्वारे रोजगार निर्मिती आणि आर्थिक फायद्यासाठी महिला आणि तरुण यांच्यासाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम राबविण्याची शिफारस करण्यात येते.
शिफारशींचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१६
पीक व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: उत्तर कोकण विभागासाठी चिकू पिकाच्या जुन्या व घनदाट बागेपासून अधिक उत्पन्न मिळविण्यासाठी चिकू झाडाची सर्व बाजूनी १ मीटर छाटणी ऑक्टोबरमध्ये करावी.
शिफारशींचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१८
रोग व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: कोकणातील चिकू पिकावरील फायटोफथोरा पामीव्होरा या बुरशीमुळे उद्भवणाऱ्या फळगळ रोगाच्या किफायतशीर व प्रभावी व्यवस्थापनासाठी बागेच्या स्वच्छतेबरोबरच पावसाळ्याच्या सुरुवातीला ट्रायकोडर्मा हरझीयानम हे जैविक बुरशीनाशक २५० ग्रॅम प्रती झाड या प्रमाणात झाडाच्या विस्ताराखाली पसरावे. त्यानंतर एक टक्का बोर्डोमिश्रणाच्या तीन फवारण्या द्याव्यात. बोर्डोमिश्रणाची पहिली फवारणी पावसाळ्याच्या सुरुवातीला करावी व इतर दोन फवारण्या एक महिन्याच्या अंतराने करण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.